

[Bertel Dahlgaard.]

magten. Sådan bliver det alligevel ikke, og det synes jeg det ærede medlem skulle af-finde sig med. Han kender jo den tid, da socialdemokratiet og vi dannede regering sammen; da var der ikke noget, der blev afgjort ved stemmeflerhed indenfor denne regering eller indenfor de to partier, når det gjaldt om at afgøre, hvordan man skulle tage stilling til situationen.

Jeg tror altså ikke, der kan være misforståelser af nogen art. Situationen er, synes jeg, fuldkommen klar. Hvad den så iøvrigt kan føre ud i, er afhængigt af mange forhold, som andre bestemmer forløbet af.

I denne forbindelse, vedrørende spørgsmålet om regeringsdannelsen, vil jeg gerne gøre en enkelt bemærkning til en udtalelse, der blev fremsat af det ærede medlem hr. Aksel Larsen. Det ærede medlem, talte om det skænderi, der fandt sted her i dag, skænderiet mellem socialdemokratiet og det radikale venstre. Jeg må sige, at det kender jeg ikke noget til; jeg skændes ikke med nogen, og der er heller ingen, der kan komme til at skændes med mig i dag. Det er sådan den almindelige følelse, jeg har overfor situationen, at det er der slet ikke anledning til; der er ikke grundlag for ophidselse af nogen art, ikke for vort vedkommende i hvert fald. Det ærede medlem hr. Aksel Larsen sagde til socialdemokratiet, at blot de havde strakt hånden ud, kunne de have fået regeringen. Der har vi igen denne mærkelige mangel på de elementæreste parlamentariske begreber. Det, der forelå, da statsministeren havde indgivet sin demissionsbegæring, var utvivlsomt det, at socialdemokratiet kunne have fået adgang til at gøre et forsøg på at danne regering, det vil igen sige foretage orientering hos folketingets partier, om de parlamentariske forhold var sådanne, at socialdemokratiet fandt sagligt grundlag for dannelse af en socialdemokratisk regering. Det ville være afhængigt af, hvilken politik socialdemokratiet ville føre. Det skal jeg slet ikke udtale mig om, det kender jeg ikke. Jeg har blot villet fremsætte den rent principielle betragtning, at man ved regeringsdannelse må holde disse simple ting ude fra hinanden. Det er muligt, det havde ført med sig en socialdemokratisk regeringsdannelse. Det er der blot ikke nogen af os her i tinget der ved, og een ting er i hvert tilfælde givet — det gentager jeg overfor det ærede

medlem hr. H. C. Hansen —: det afhænger af, hvilken politik det ærede medlems parti vil føre.

Jeg forstår, at den nu er under omdannelse, bl. a. i dag på forskellige områder; men en sådan udgang af situationen ville efter vort skøn i det radikale venstre i hvert tilfælde ikke have været gavnlige for den sag, vi alle er enige om, nemlig grundlovssagen.

Det ærede medlem fremsatte igen, sidste gang han havde ordet, bemærkninger angående eventuel afholdelse af valg. Det er nødvendigt, jeg føjer et par bemærkninger dertil, fordi der på dette område, såvidt jeg har kunnet skønne, op gennem tiden har været ved at danne sig anskuelser, der sikkert eller ganske givet ikke kan holde. Jeg vil minde det ærede medlem om, hvad det ærede medlem også antydede, at socialdemokraterne har været dem, der har været ivrigst til at fæstne den opfattelse, at et ministerium altid skulle besidde en ret til at udskrive valg, når det ønskede det. Vi har fra radikal side måttet protestere overfor en sådan fastslåen af, at dette er en uafviselig ret for et ministerium. Denne sag har også været indgående drøftet i forfatningskommissionen, og jeg tror, der blev enighed om, at en sådan fastslåen ikke kan holde, sådan er det ikke. Hvis et ministerium har fået et mistillidsvotum eller af anden grund ønsker valg udskrevet, er det ganske givet kongens ret at gøre et forsøg på at danne et andet ministerium, som ikke har et flertal i folketinget imod sig. En ting er givet, at der ikke på forhånd kan påtvinges kongen eller et ministerium en bestemt handlemåde under en eller anden tænkt situation ud i fremtiden. Derfor er efter mit skøn det ærede medlems udtalelse til mig meningsløs. Det radikale venstre har hverken ret eller myndighed til at afgøre under en given tænkt situation i den kommende tid, hvorvidt der skal afholdes valg eller ikke.

Må jeg så sige, at jeg skal ikke blande mig i den diskussion, der har været ført mellem det ærede medlem hr. H. C. Hansen og statsministeren om udtalelser, der måtte være fremsat under valgkampen om følgerne af, at den ene eller den anden part gik lidt frem eller lidt tilbage. Det må de herrer afhandle med hinanden, som de er venner til. Men det kan vel ikke øve nogen indflydelse på, hvilken politik det radikale venstre ønsker at føre. Vi har ikke under valgkampen